Teismo praktikos rinkinys

GENERALINĖS ADVOKATĖS
TAMAROS ĆAPETA IŠVADA,
pateikta 2022 m. gruodžio 1 d.[1]

**Byla C-626/21**

**Funke Sp. z o.o.**
**dalyvaujant**
**Landespolizeidirektion Wien**

(*Verwaltungsgerichtshof* (Vyriausiasis administracinis teismas, Austrija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Įstatymų suderinimas – Direktyva 2001/95/EB – Bendra gaminių sauga – Europos Sąjungos skubių pranešimų apie pavojingus ne maisto produktus sistema (RAPEX) – Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2019/417 – RAPEX gairės – Reglamentas (EB) Nr. 765/2008 – Rinkos priežiūra – Direktyva 2013/29/ES – Pirotechninių gaminių pateikimas rinkai – Ekonominės veiklos vykdytojo teisė į RAPEX pranešimo papildymą – SESV 34 straipsnis – Laisvas prekių judėjimas – Priemonė, turinti lygiavertį poveikį kiekybiniam apribojimui“

## I. Įžanga

1. Prekių apyvarta, kurią palengvina vidaus rinka, reiškia, kad nesaugūs gaminiai gali lengvai patekti į įvairių valstybių narių vartotojų rankas. Siekdama reaguoti į tokias situacijas, Europos Sąjunga sukūrė RAPEX sistemą[2], t. y. „trijų dūmų kamuolių signalais“[3] pagrįstą versiją.

2. Trumpai tariant, naudodama RAPEX sistemą, valstybė narė, nustačiusi, kad jos rinkai buvo pateiktas pavojingas gaminys, per Europos Komisiją apie tai praneša kitoms valstybėms narėms. Ši byla susijusi su šia sistema, o konkrečiau – su ekonominės veiklos vykdytojų teisėmis įsikišti į tą sistemą tuo atveju, jei dėl prekių, kuriomis jie prekiauja, reikėjo pateikti tokį pranešimą.

3. Šioje byloje nagrinėjamos prekės yra petardos, t. y. garso generatoriai, kuriuos iš Kinijos į Europos Sąjungą importavo *Funke SP. z o.o.*, t. y. kasatorė pagrindinėje byloje. Juos įvairiose valstybėse narėse, įskaitant Austriją, pardavinėjo skirtingi prekiautojai.

[1] Originalo kalba: anglų.

[2] RAPEX reiškia Europos Sąjungos skubaus keitimosi informacija sistemą. Jos ypatumai išsamiau paaiškinami toliau (žr. šios išvados 24–37 punktus).

[3] Amerikos indėnai naudojo dūmų signalus informacijai perduoti dideliais atstumais. Trys dūmų kamuoliai reiškė, kad signalo siuntėjui gresia tam tikras pavojus.

## II. Pagrindinės bylos faktinės aplinkybės, prejudiciniai klausimai ir procesas Teisingumo Teisme

4. Ši byla buvo iškelta *Verwaltungsgerichtshof* (Vyriausiasis administracinis teismas, Austrija) pateikus prašymą priimti prejudicinį sprendimą.

5. Iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad *Landespolizeidirektion Wien* (Vienos žemės policijos direkcija, Austrija; toliau – LPD) vykdant rinkos priežiūrą pagal taikytiną Austrijos teisę[4], buvo nustatyta, kad tam tikrų rūšių šio prekiautojo turimi garso generatoriai naudotojams nebuvo saugūs. Administraciniu sprendimu LDP uždraudė prekiautojui parduoti šiuos gaminius ir įpareigojo juos atšaukti iš rinkos (toliau – prekiautojui skirtos administracinės priemonės).

6. Vėliau LPD, kuri veikė kaip kompetentinga šios rūšies prekių rinkos priežiūros institucija Austrijoje, pradėjo RAPEX pranešimo procedūrą. Per nacionalinę RAPEX ryšių palaikymo instituciją LPD pateikė tris atskirus pranešimus (toliau – RAPEX pranešimai). Atlikusi patikrinimą, Komisija šiuos pranešimus persiuntė valstybėms narėms.

7. *Funke Sp. z o.o*. (toliau – *Funke*) yra Lenkijoje įsteigta bendrovė, kuri importuoja garso generatorius, su jais yra susiję RAPEX pranešimai.

8. *Funke* nuomone, šiuose per RAPEX perduotuose pranešimuose nebuvo tinkamai aprašyti gaminiai, kuriems buvo nustatytos prekiautojui skirtos administracinės priemonės. Todėl 2020 m. balandžio 30 d. raštu *Funke* prašė LPD papildyti RAPEX pranešimus atitinkamų gaminių partijų numeriais. Kaip paaiškinta per Teisingumo Teismo posėdį, šiais prašymais iš tiesų buvo prašoma nurodyti nagrinėjamų garso generatorių gamybos metus (2017 m.)[5]. *Funke* taip pat prašė leisti susipažinti su RAPEX pranešimo procedūros medžiaga, visų pirma su gaminių, nurodytų šiuose pranešimuose rizikos klasifikacija.

9. 2020 m. birželio 29 d. LPD atmetė *Funke* prašymus kaip nepriimtinus, remdamasi tuo, kad *Funke* nebuvo laikoma bylos šalimi. *Funke* pateikė apeliacinį skundą.

10. Kaip paaiškinta nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą *Verwaltungsgericht Wien* (Vienos administracinis teismas, Austrija) atmetė *Funke* reikalavimus. Pasak to teismo, RAPEX sistemoje esantys pranešimai yra ne administraciniai sprendimai, bet materialinės teisės aktai (paprasti administraciniai veiksmai). Pagal Austrijos teisę skundą administraciniams teismams gali pateikti tik tie asmenys, kurie, remdamiesi neteisėtumo pagrindu, teigia, kad jų teisės buvo pažeistos administracinės institucijos sprendimu. Tačiau tas teismas manė, kad Austrijos teisinėje sistemoje ekonominės veiklos vykdytojams, pavyzdžiui, *Funke*, nebuvo suteikta teisė prašyti papildyti RAPEX. Tas teismas taip pat laikėsi nuomonės, kad atitinkamuose ES teisės aktuose nėra jokių nuostatų, kuriomis remiantis būtų galima teigti, kad *Funke* turi tokias teises arba kad ji turi RAPEX pranešimo procedūros šalies statusą.

[4] *Bundesgesetz, mit dem polizeiliche Bestimmungen betreffend pyrotechnische Gegenstände und Sätze sowie das Böllerschießen erlassen werden* (Federalinis įstatymas, įteisinantis policijos nuostatas dėl pirotechnikos gaminių ir medžiagų bei šaudymo iš patrankos (*Pyrotechnikgesetz 2010 – PyroTG 2010*)).

[5] Savo rašytinėse pastabose *Funke*, be kita ko, teigė, kad LPD, vykdydama savo pareigą užpildyti gaminio ir pakuotės aprašo laukelį, RAPEX pranešimuose taip pat turėjo pateikti informaciją apie šių gaminių išorės pakuotę „Peng 1“ ir „Peng 2“, ir kad LPD nepaisė fakto, kad tiksli gaminio nuoroda arba gaminio tipas buvo „garso generatorius“.

11. Skundas, kurį *Funke* dėl to sprendimo pateikė *Verfassungsgerichtshof* (Konstitucinis Teismas, Austrija), buvo perduotas *Verwaltungsgerichtshof* (Vyriausiasis administracinis teismas), pastarasis yra prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas šioje byloje.

12. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar atitinkama ES teisė, susijusi su RAPEX, tiesiogiai suteikia teisę ekonominės veiklos vykdytojui prašyti papildyti RAPEX pranešimą ir teisę į atitinkamą teisminę apsaugą nuo neigiamų pasekmių, kurios atsiranda dėl RAPEX pranešimo. To teismo nuomone, ekonominės veiklos vykdytojas neturi teisės prašyti papildyti RAPEX pranešimą, kuris laikomas neišsamiu, bet RAPEX pranešimo procedūra veikiau yra Komisijos ir valstybių narių institucijų prerogatyva, kartu ekonominės veiklos vykdytojams šiuo klausimu nesuteikiant jokių atskirų teisių.

13. Vis dėlto jei tokia teisė būtų suteikta, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nori žinoti, kuri institucija turi pareigą atsakyti į ekonominės veiklos vykdytojo prašymą papildyti RAPEX pranešimą. Jis mano, kad iš kai kurių ES teisės nuostatų matyti, kad valstybės narės institucija turi kompetenciją priimti sprendimą dėl tokių prašymų (atsižvelgiant į tai, kad ta institucija atsako už pateiktą informaciją), o kitomis nuostatomis tokia kompetencija suteikiama Komisijai (atsižvelgiant į tai, kad Komisija patikrina, ar RAPEX pranešimai yra teisingi ir išsamūs).

14. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas domisi, ar prekiautojui (o ne *Funke* kaip importuotojui) skirtos administracinės priemonės turėtų būti laikomos kaip RAPEX pranešimo procedūros atspirties taškas. Jeigu abi procedūros būtų vertinamos kaip viena, prekiautojui galima pripažinti teisę pareikšti ieškinį dėl pranešimo. Šiuo atveju importuotojui, pavyzdžiui, *Funke*, kuriam nėra skirtas pradinis administracinis sprendimas, vis tiek nebūtų suteikta jokia teisė. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar pagal ES teisę pakanka tokios teisminės apsaugos.

15. Šiomis aplinkybėmis *Verwaltungsgerichtshof* (Vyriausiasis administracinis teismas) nutarė sustabdyti pagrindinę bylą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„Ar

– 2001 m. gruodžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/95/EB dėl bendros gaminių saugos (OL L 11, 2002 1 15, p. 4; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 6 t., p. 447), iš dalies pakeista [2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos] Reglamentu (EB) Nr. 765/2008 [(OL L 218, 2008 8 13, p. 30)] ir [2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos] Reglamentu (EB) Nr. 596/2009 [(OL L 188, 2009 7 18, p. 14)], visų pirma jos 12 straipsnis ir II priedas,

– 2008 m. liepos 9 d. Reglamentas (EB) Nr. 765/2008, nustatantis su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus ir panaikinantis Reglamentą (EEB) Nr. 339/93 [(OL L 218, 2008 8 13. p. 30)], visų pirma jo 20 ir 22 straipsniai, ir

– 2018 m. lapkričio 8 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2019/417, kuriuo nustatomos Europos Sąjungos skubaus informavimo sistemos „RAPEX“ nustatytos pagal Direktyvos 2001/95/EB dėl bendros gaminių saugos 12 straipsnį, ir jos pranešimų sistemos naudojimo gairės [(OL L 73, 2019 3 15, p. 121)], turi būti aiškinami taip, kad

1) ekonominės veiklos vykdytojo teisė į RAPEX pranešimo papildymą kyla tiesiogiai iš šių teisės aktų?

2) [Komisija] yra kompetentinga priimti sprendimą dėl tokio prašymo?

arba

3) atitinkamos valstybės narės institucija yra kompetentinga priimti sprendimą dėl tokio prašymo?

(Jei į 3 klausimą būtų atsakyta teigiamai)

4) pakanka (nacionalinės) teisminės apsaugos dėl tokio sprendimo, jeigu ji suteikiama ne kiekvienam asmeniui, o tik ekonominės veiklos vykdytojui, kuriam taikoma (privaloma) priemonė dėl institucijos taikytos (privalomos) priemonės?“

16. Rašytines pastabas Teisingumo Teismui pateikė *Funke*, Austrijos vyriausybė ir Komisija. 2022 m. rugsėjo 21 d. buvo surengtas posėdis, kuriame šios šalys pateikė žodinius argumentus.

## III. Taikomos teisės nuostatos

17. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo išaiškinti šiuos ES teisės aktus, susijusius su RAPEX, kuriuos kartu vadinsiu „su RAPEX susijusi ES teisė“:

Direktyva 2001/95/EB dėl bendros gaminių saugos (toliau – Bendros gaminių saugos direktyva) [6];

Reglamentas (EB) Nr. 765/2008 (toliau – Rinkos priežiūros reglamentas) [7], ir

Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2019/417, kuriuo nustatomos RAPEX naudojimo gairės (toliau – RAPEX gairės) [8].

18. Šios nuostatos šioje byloje nagrinėjamiems garso generatoriams pradėtos taikyti pagal Direktyvą 2013/29/ES dėl pirotechnikos gaminių [9].

19. Kaip bus matyti iš mano analizės, Sutarties nuostatos, susijusios su laisvu prekių judėjimu, taip pat yra svarbios šioje byloje.

## IV. Analizė

20. Šioje byloje keliami klausimai yra susiję su Austrijos administracinės teisės ypatumais. Kaip teismo posėdyje paaiškino Austrijos vyriausybė, laikoma, kad asmens prašymas administracinei institucijai yra atsakytas priimtu „administraciniu aktu“, jeigu asmuo turėjo teisę kreiptis į tą instituciją. Tokiu atveju asmuo taip pat turi teisę administraciniame teisme pareikšti skundą dėl

[6] Dabar pateiktas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo siūloma pakeisti šią direktyvą. Žr. šios išvados 18 išnašą.

[7] 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 765/2008, nustatantis rinkos akreditavimo ir priežiūros reikalavimus prekybos produktais srityje (OL L 218, 2008, p. 30). Šis reglamentas buvo iš esmės iš dalies pakeistas 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/1020 dėl rinkos priežiūros ir gaminių atitikties, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2004/42/EB ir reglamentai (EB) Nr. 765/2008 ir (ES) Nr. 305/2011 (OL L 169, 2019, p. 1). Žr. šios išvados 19 išnašą.

[8] Žr. šios išvados 20 išnašą.

[9] 2013 m. birželio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/29/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su pirotechnikos gaminių tiekimu rinkai, suderinimo (OL L 178, 2013, p. 27).

sprendimo, kuriuo administracinė institucija atsakė į jo prašymą. Priešingai, jeigu asmuo nepasinaudojo tokia teise, administracinės institucijos atsakymas nelaikomas administraciniu aktu ir teismas jo neperžiūri.

21. Taigi pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės nori išsiaiškinti, ar ekonominės veiklos vykdytojas, pavyzdžiui, *Funke*, pagal taikytiną ES teisę turi teisę prašyti papildyti RAPEX pranešimą kaip tos procedūros šalis. Antruoju ir trečiuoju klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia sužinoti, ar už informacijos tikslumą atsako valstybės narės institucija, ar Komisija. Tuo atveju, jei nustatyta, kad ekonominės veiklos vykdytojas turi teisę prašyti valstybės narės institucijos papildyti RAPEX pranešimą, LPD atsisakymą nagrinėti *Funke* prašymą papildyti RAPEX pranešimus gali peržiūrėti Austrijos administraciniai teismai.

22. Ketvirtasis prejudicinis klausimas yra ne toks aiškus. Atsižvelgdamas į tai, kad RAPEX pranešimo procedūra šioje byloje pradėta remiantis prekiautojui skirtomis administracinėmis priemonėmis, atrodo, jog, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nuomone, teisė prašyti papildyti RAPEX pranešimą suteikiama prekiautojui, o ne *Funke*. Tačiau jis nori sužinoti, ar tokia teisminė apsauga būtų pakankama pagal ES teisę arba ar galimybė kreiptis į teismą turėtų būti suteikta kitiems suinteresuotiems ekonominės veiklos vykdytojams, įskaitant importuotojus. Siekiant prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pateikti naudingą atsakymą į tą klausimą [10], jį nagrinėsiu šiuo aspektu, t. y. ar pagal ES teisę reikalaujama, kad valstybės narės leistų suinteresuotiems ekonominės veiklos vykdytojams, pavyzdžiui, *Funke*, kreiptis į teismą dėl RAPEX pranešimo [11].

23. Tai yra pirmas kartas, kai Teisingumo Teismo prašoma išaiškinti ES teisės nuostatas, susijusias su RAPEX. Todėl pirmiausia pateiksiu keletą preliminarių pastabų dėl RAPEX ir joje teikiamų pranešimų procedūros veikimo (A). Paskui atsakysiu į antrą ir trečią prejudicinius klausimus paaiškindamas, kad pagal su RAPEX susijusią ES teisę už RAPEX pranešimuose pateiktos informacijos tikslumą atsako valstybės narės institucija (B). Vis dėlto tame pačiame teisės akte nenumatyta, kad ekonominės veiklos vykdytojai yra RAPEX pranešimo procedūros šalys. Todėl, mano nuomone, ekonominės veiklos vykdytojo teisė prašyti papildyti RAPEX pranešimą negali būti grindžiama su RAPEX susijusia ES teise (C). Tai nereiškia, kad ekonominės veiklos vykdytojas tokioje situacijoje, kuri susiklostė šioje byloje, pagal ES teisę paliekamas be jokių teisių gynimo priemonių, susijusių su neišsamiu pranešimu. Manau, kad neišsamus RAPEX pranešimas ekonominės veiklos vykdytojui gali tapti kliūtimi prekiauti vidaus rinkoje. Dėl šios priežasties teisė prašyti papildyti RAPEX pranešimą gali būti kildinama iš Sutarties nuostatų, susijusių su laisvu prekių judėjimu (D). Galiausiai aptarsiu pasekmes, kurios dėl tokios išvados atsiranda prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui (E).

[10] Teismo posėdyje buvo diskutuojama apie galimą Bendros gaminių saugos direktyvos 18 straipsnio ir Rinkos priežiūros reglamento 21 straipsnio, kurie abu yra susiję su valstybės priemonėmis, ribojančiomis produktų pateikimą rinkai, svarbą. Kalbant apie tokias priemones, pateiktose nuostatose numatyta teisė būti išklausytam ir atitinkamos teisių gynimo priemonės. Tačiau Austrijos vyriausybė teismo posėdyje paaiškino, kad pagal Austrijos teisę prekiautojas, kuriam taikomos tokios priemonės, neturėtų jokios teisės, susijusios su RAPEX pranešimais. Todėl net jei platus Bendros gaminių saugos direktyvos 18 straipsnio ir Rinkos priežiūros reglamento 21 straipsnio aiškinimas būtų įmanomas ir sudarytų sąlygas įtraukti importuotoją, kuriam nebuvo skirtos priemonės, tai neturėtų reikšmės šioje byloje iškeltam klausimui, t. y. ar importuotojas, pavyzdžiui, *Funke*, turi kokių nors teisių, susijusių su RAPEX pranešimu.

[11] Remiantis suformuota jurisprudencija, reikėtų atsižvelgti į tai, kad SESV 267 straipsnyje nustatyta procedūra, numatanti nacionalinių teismų ir Teisingumo Teismo bendradarbiavimą, reiškia, kad pastarasis turi pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui naudingą atsakymą, kad jis galėtų išspręsti nagrinėjamą bylą. Šiuo tikslu Teisingumo Teismui gali prireikti ne tik performuluoti jam pateiktą klausimą, bet ir išnagrinėti ES teisės nuostatas, kuriomis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas savo klausimuose nesiremia. Žr., pavyzdžiui, 2021 m. liepos 15 d. Sprendimą *Ministrstvo za obrambo* (C-742/19, EU:C:2021:597, 31 punktas) ir 2022 m. vasario 24 d. Sprendimą *Eulex Kosovo* (C-283/20, EU:C:2022:126, 33 punktas).

## *A. RAPEX ir pranešimo procedūra*

24. Plačiai kalbant, RAPEX, kaip matyti iš paties pavadinimo, yra pagal ES teisę sukurta sistema, skirta valstybėms narėms [12] ir Komisijai skubiai keistis informacija apie pavojingus ne maisto produktus [13]. Šios sistemos ištakos – įvairūs Tarybos sprendimai, priimti nuo XX amžiaus 9-ojo dešimtmečio [14]. Paskui ši sistema buvo įtraukta į Direktyvą 92/59/EB dėl bendros gaminių saugos [15], kuri buvo Bendros gaminių saugos direktyvos pirmtakė.

25. Per RAPEX sistemą siunčiamų pranešimų skaičius metams bėgant palaipsniui didėjo [16]. 2021 m. RAPEX sistemoje buvo pateikti 2 142 pranešimai ir 4 965 papildomi pranešimai [17].

26. Kaip minėta, su RAPEX susijusi ES teisės normos dabar apima Bendros gaminių saugos direktyvą [18], Rinkos priežiūros reglamentą [19] ir RAPEX gaires [20]. Visi šie teisės aktai pagrįsti SESV 114 straipsniu.

[12] RAPEX taip pat dalyvauja Europos ekonominės erdvės susitarimo šalys (Islandija, Lichtenšteinas ir Norvegija). Be to, prieiga prie RAPEX gali naudotis trečiosios šalys ir tarptautinės organizacijos pagal atitinkamus su Europos Sąjunga sudarytus tarptautinius susitarimus. Žr. Bendros gaminių saugos direktyvos 12 straipsnio 4 dalį.

[13] Šiuo klausimu žr. 2017 m. sausio 26 d. Sprendimą *GGP Italy / Komisija* (T-474/15, EU:T:2017:36, 12 punktas).

[14] Žr. 1984 m. kovo 2 d. Tarybos sprendimą 84/133/EEB, nustatantį Bendrijos greito keitimosi informacija apie pavojus, kylančius dėl vartojimo produktų naudojimo, sistemą (OL L 70, 1984, p. 16; klaidų ištaisymas, OL L 96, 1984, p. 44); 1988 m. gruodžio 21 d. Tarybos sprendimą 89/45/EEB dėl Bendrijos skubaus keitimosi informacija apie pavojus, kylančius naudojant plataus vartojimo gaminius, sistemos (OL L 17, 1989, p. 51); 1990 m. birželio 29 d. Tarybos sprendimą 90/352/EEB, iš dalies keičiantis Sprendimą 89/45/EEB dėl Bendrijos skubaus keitimosi informacija apie pavojus, kylančius naudojant plataus vartojimo produktus, sistemos (OL L 173, 1990, p. 49). Taip pat žr., pavyzdžiui, J. Falke *The Community System for the Rapid Exchange of Information on Dangers Arising from the Use of Consumer Products*, paskelbta H. W. Micklitz, T. Roethe ir S. Weatherill (red.), *Federalism and Responsibility: A Study on Product Safety Law and Practice in the European Community*, „Graham & Trotman“, Londonas, 1994 m., p. 215–232; G. Howells ir T. Wilhelmsson *EC Consumer Law*, „Ashgate“, Oksfordas, 1997, p. 75–79.

[15] Žr. 1992 m. birželio 29 d. Tarybos direktyvą dėl bendros gaminių saugos (OL L 228, 1992, p. 24) Žr. visų pirma jos 15 konstatuojamąją dalį; 8 straipsnį ir priedą („Išsami 8 straipsnyje numatytos Bendrijos greito keitimosi informacija sistemos taikymo tvarka“).

[16] Žr. Europos Komisija, 2001 m. gruodžio 3 d. Europos Komisijos ataskaitos Europos Parlamentui ir Tarybai dėl 2001 m. gruodžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/95/EB dėl bendros gaminių saugos įgyvendinimo, (COM(2021) 342 *final*), 2021 m. birželio 30 d., 2.4 ir 3 punktus.

[17] Žr. Europos Komisija, „Saugos vartai“ 2021 m. rezultatai „Bendradarbiavimo modeliavimas vartotojų sveikatos ir saugos srityje Europos Sąjungoje“, 2022 m., skelbiama adresu https://ec.europa.eu/safety-gate/, p. 9 ir 13.

[18] Dabar yra pateiktas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo siekiama pakeisti Bendros gaminių saugos direktyvą: žr. Europos Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl bendros gaminių saugos, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1025/2012 bei panaikinamos Tarybos direktyva 87/357/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/95 (COM(2021) 346 *final*), 2021 m. birželio 30 d. Nors pagal tą pasiūlymą RAPEX pavadinimas būtų pakeistas į pavadinimą „Saugos vartai“ (žr. siūlomą 50 konstatuojamąją dalį), sistema išlaikytų tas pačias RAPEX būdingas charakteristikas (žr. aiškinamojo memorandumo 5 punktą, p. 16).

[19] Rinkos priežiūros reglamentas iš esmės buvo iš dalies pakeistas Reglamentu 2019/1020, kuris yra Komisijos prekes reglamentuojančių dokumentų rinkinio dalis (Komisijos komunikatas „Prekes reglamentuojančių dokumentų rinkinys. Pasitikėjimo didinimas bendrojoje rinkoje“ (COM(2017) 787 *final*), 2017 m. gruodžio 19 d.). Visų pirma Reglamentas 2019/1020 pakeičia Rinkos priežiūros reglamento 15–29 straipsnius (žr. jo 7 konstatuojamąją dalį ir 39 straipsnio 1 dalies 4 punktą). Tačiau pagal Reglamento 2019/1020 44 straipsnį jis taikomas nuo 2021 m. liepos 16 d. Todėl, kaip nurodė Austrijos vyriausybė, jis šioje byloje *ratione temporis* netaikomas. Bet kuriuo atveju, kaip teismo posėdyje nurodė Austrijos vyriausybė ir Komisija, šiuo reglamentu nebuvo padaryta esminių pakeitimų, kurie būtų svarbūs šioje byloje.

[20] Šios gairės – tai trečiosios Komisijos paskelbtos tokios gairės po to, kai, pirma, buvo priimtas 2004 m. balandžio 29 d. Komisijos sprendimas 2004/418/EB, nustatantis Bendrijos skubaus informavimo sistemos (RAPEX) vadybos ir pagal Direktyvos 2001/95 11 straipsnį teikiamų pranešimų gaires (OL L 151, 2004, p. 83), ir, antra, buvo priimtas 2009 m. gruodžio 16 d. Komisijos sprendimas 2010/15/ES, kuriuo nustatomos Bendrijos skubaus keitimosi informacija sistemos (RAPEX), nustatytos pagal Direktyvos 2001/95 (Bendrosios gaminių saugos direktyvos) 12 straipsnį, ir pranešimo tvarkos, nustatytos pagal tos direktyvos 11 straipsnį, naudojimo gairės (OL L 22, 2010, p. 1). Pagal Bendros gaminių saugos direktyvos 28 konstatuojamąją dalį tokios gairės nėra privalomos.

27. RAPEX iš esmės yra skirta valstybėms narėms ir Komisijai keistis informacija tais atvejais, kai reikia skubiai įsikišti į rinką dėl (ne maisto) produkto [21]. Jos paskirtis – užkirsti kelią nelaimingiems atsitikimams perspėjant kitų valstybių narių vykdymo užtikrinimo institucijas apie pavojingus gaminius [22]. RAPEX atlieka svarbų vaidmenį gaminių saugos srityje ir visų pirma užkerta kelią ir riboja pavojingų gaminių, keliančių pavojų vartotojų sveikatai ir saugai, tiekimą, taip padėdama užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą ir aukšto lygio vartotojų apaugą [23].

28. Pačią RAPEX sudaro keletas elementų, įskaitant teisinę sistemą, kuria reglamentuojamas sistemos veikimas (t. y. Bendros gaminių saugos direktyva ir RAPEX gairės); RAPEX internetinė taikomoji programa, kuri sudaro sąlygas valstybėms narėms ir Komisijai skubiai keistis informacija; nacionalinės RAPEX ryšių palaikymo institucijos, atsakingos už RAPEX veikimą valstybėse narėse, ir RAPEX svetainė [24], kurioje pateikiamos plačiajai visuomenei skirtos santraukos apie RAPEX pranešimus ir kas savaitę atnaujinama informacija [25].

29. RAPEX veikimas pagrįstas toliau išvardytais trimis etapais [26]. Pirmasis yra pranešimo etapas, kurio metu valstybės narės kompetentingos institucijos sukuria pranešimą, kuris paskui Komisijai perduodamas per nacionalines RAPEX ryšių palaikymo institucijas. Antrasis etapas – patvirtinimo ir platinimo etapas, kurio metu Komisija patikrina visus pranešimus, siekdama užtikrinti, kad jie būtų teisingi ir išsamūs, ir paskui persiunčia juos valstybėms narėms ir skelbia RAPEX svetainėje. Trečiasis etapas – tolesnių veiksmų etapas, kurio metu valstybės narės, gavusios RAPEX pranešimą, nagrinėja pateiktą informaciją ir imasi atitinkamų veiksmų, apie kuriuos ji taip pat praneša Komisijai [27].

30. Pagal Bendros gaminių saugos direktyvos 12 straipsnį ir Rinkos priežiūros reglamento 22 straipsnį valstybės narės yra įpareigotos siųsti RAPEX pranešimą Komisijai tuo atveju, kai įvykdomos keturios toliau išvardytos sąlygos [28]. Pirma, *gaminys* patenka į Bendros gaminių saugos arba Rinkos priežiūros reglamento taikymo sritį. Antra, gaminiui *taikomos priemonės*, kuriomis užkertamas kelias galimai prekybai tokiu gaminiu ir jo naudojimui, ribojama tokia galima prekyba gaminiu ir jo naudojimas arba nustatomos konkrečios su tuo susijusios sąlygos, ir kurias savo iniciatyva gali taikyti ekonominės veiklos vykdytojas (savanoriškos priemonės) arba, kaip yra šioje byloje, – nustatyti valstybės narės kompetentingos institucijos (privalomos priemonės) [29]. Trečia, gaminys kelia *rimtą pavojų* vartotojų sveikatai ir saugai arba kitiems visuomenės interesams, jei tai susiję su Rinkos priežiūros reglamento taikymo sritimi. Ketvirta, rimtas pavojus kyla ne tik pranešančiosios valstybės narės teritorijoje, todėl turi *tarpvalstybinį poveikį* [30].

[21] Šiuo klausimu žr. Bendros gaminių saugos direktyvos 27 konstatuojamąją dalį ir priedo II dalies 2 punktą; Rinkos priežiūros reglamento 30 konstatuojamąją dalį; RAPEX gairių priedo II dalies 3.5.1 punkto a papunktį.

[22] Žr. šios išvados 14 išnašoje pateiktą nuorodą į G. Howells ir T. Wilhelmsson, p. 78.

[23] Žr. Bendros gaminių saugos direktyvos 4 konstatuojamąją dalį; RAPEX gairių 12 ir 13 konstatuojamąsias dalis, priedo II dalies 1.1 punktą.

[24] Ši svetainė vadinasi ES skubių pranešimų apie pavojingus ne maisto produktus sistema „Saugos vartai“ ir yra prieinama adresu https://ec.europa.eu/safety-gate/.

[25] Žr. RAPEX gairių priedo II dalies 1.2 punktą.

[26] Žr., pavyzdžiui, Komisijos pranešimą „Mėlynasis vadovas dėl gaminius reglamentuojančių ES taisyklių įgyvendinimo, 2022 m.“ (OL C 247, 2022, p. 1), 7.6.4 punktas.

[27] Žr. RAPEX gairių priedo II dalies 3.4 ir 4 punktus.

[28] Taigi pagal ES teisę RAPEX pranešimai yra privalomi „12 straipsnio pranešimų“ ir „22 straipsnio pranešimų“ atveju. Ši byla yra susijusi su tokiu privalomu pranešimu (remiantis Rinkos priežiūros reglamento 22 straipsniu). Yra ir kitų pranešimų rūšių (žr. RAPEX gairių priedo II dalies 3.1 punktą), kurie nenagrinėjami šioje byloje.

[29] Žr. Bendros gaminių saugos direktyvos 12 straipsnio 1 ir 2 dalis; RAPEX gairių priedo I dalies 4.1 punktą.

[30] Žr. Bendros gaminių saugos direktyvos 12 straipsnio 1 ir 2 dalis ir II priedo 2 punktą; RAPEX gairių priedo I dalies 3–6 punktus; II dalies 2.1 punktą. Jei šios sąlygos tenkinamos ir yra papildomų susijusių aplinkybių (pavyzdžiui, gaminys kelia pavojų gyvybei), pranešimas klasifikuojamas kaip reikalaujantis imtis skubių veiksmų, todėl jam taikomi dar trumpesni terminai: žr. RAPEX gairių priedo II dalies 3.1.1 punktą.

31. Konkrečiau, nagrinėjant šią bylą, galima išskirti keletą aspektų, susijusių su RAPEX pranešimo procedūra. Pirma, kai valstybės narės kompetentingos institucijos, vykdydamos rinkos priežiūrą, susiduria su rimtą pavojų keliančiu gaminiu, dėl kurio reikia imtis skubių intervencinių veiksmų, toks gaminys turi būti susigrąžintas, atšauktas iš rinkos arba joje uždraustas [31].

32. Antra, kai valstybė narė taiko tokią priemonę arba ketina tai daryti, ji privalo įvertinti, ar priežastys, dėl kurių tokia priemonė pradėta taikyti, arba jos padariniai pasireiškia už jos teritorijos ribų [32]. Valstybė narė taip pat privalo įvertinti, ar gaminys kelia rimtą pavojų, o tai reiškia, kad valstybė narė, prieš nuspręsdama pateikti RAPEX pranešimą, privalo atlikti rizikos vertinimą [33].

33. Trečia, jeigu RAPEX pranešimo sąlygos buvo įvykdytos, reikalaujama, kad valstybė narė „nedelsdama“ išsiųstų pranešimą Komisijai [34]. Pranešančioji valstybė narė pateikia visą turimą informaciją, visų pirma įskaitant informaciją, pagal kurią galima gaminį identifikuoti [35]. Atitinkamų valstybės narės institucijų sukurtas RAPEX pranešimas [36] pateikiamas naudojant standartizuotą pranešimo formą, kaip nurodyta RAPEX gairėse [37]. Kiekviena valstybė narė turi paskirti bendrą RAPEX ryšių palaikymo instituciją, kuri naudoja RAPEX nacionaliniu lygmeniu [38]. Nacionalinė RAPEX ryšių palaikymo institucija patikrina ir patvirtina iš kompetentingų institucijų gautos informacijos išsamumą ir tik tuomet perduoda RAPEX pranešimą Komisijai [39].

34. Šiuo klausimu RAPEX pranešimuose turi būti pateikti kelių rūšių duomenys, įskaitant informaciją, pagal kurią galima identifikuoti gaminį, apie kurį pranešta. Tai reiškia, kad „[i]šsamūs ir tikslūs gaminio identifikavimo duomenys yra pagrindinis rinkos priežiūros ir reikalavimų vykdymo užtikrinimo veiklos elementas, nes pagal juos nacionalinės institucijos gali identifikuoti gaminį, apie kurį pranešta, atskirti jį nuo kitų tos pačios arba panašios rūšies ar kategorijos rinkoje esančių gaminių, rasti tą gaminį rinkoje ir imtis tinkamų priemonių arba dėl jų susitarti“ [40]. Šiuo tikslu, kaip pažymėta RAPEX gairėse, pranešimai turėtų būti kuo išsamesni, o visuose pranešimo formos laukeliuose turėtų būti pateikti reikalingi duomenys. Jeigu teikiant pranešimą reikalingos informacijos neturima, tai reikia aiškiai nurodyti ir paaiškinti, o gavusi trūkstamą informaciją, pranešančioji valstybė privalo atnaujinti pranešimą [41]. Remiantis RAPEX gairėse pateikta pranešimo forma, tam tikra informacija, susijusi su gaminiu, įskaitant modelio tipą / numerį, partijos numerį / brūkšninį kodą ir gaminio ir pakuotės aprašymą, yra privaloma, o tai reiškia, kad atitinkamus laukelius būtina užpildyti [42].

[31] Žr. Rinkos priežiūros reglamento 20 straipsnį.

[32] Žr. Bendros gaminių saugos direktyvos 12 straipsnį; Rinkos priežiūros reglamento 22 straipsnį; taip pat žr. RAPEX gairių priedo I dalies 6.1 punktą, kuriame nustatyta, kad „nacionalinės institucijos skatinamos aiškinti tarpvalstybinio poveikio kriterijų gana plačia prasme“.

[33] Žr. Bendros gaminių saugos direktyvos 12 straipsnį; Rinkos priežiūros reglamento 22 straipsnį; taip pat žr. RAPEX gairių priedo I dalies 5.1 ir 5.3 punktus, kuriuose nurodyta, kad 6 priedėlio III dalyje nustatytas rizikos vertinimo metodas, kurį šiuo atžvilgiu gali naudoti valstybės narės, ir kad galima pasinaudoti konkrečia rizikos vertinimą palengvinančia priemone (rizikos vertinimo gairėmis (RVG)), taip pat žr. RAPEX gairių 5.4 punktą, kuriame nurodyta, kad rizikos vertinimą turi atlikti arba patikrinti atitinkama valstybės narės institucija, kuri, *inter alia*, ėmėsi atitinkamų priemonių.

[34] Žr. Bendros gaminių saugos direktyvos 12 straipsnio 1 dalį; Rinkos priežiūros reglamento 22 straipsnio 1 dalį. Valstybės narės RAPEX pranešimą privalo išsiųsti per 10 dienų nuo atitinkamų priemonių priėmimo (o skubių pranešimų atveju ji tai privalo padaryti per tris dienas) ir priemones jos privalo patvirtinti per 45 dienas nuo pranešimo pateikimo, jeigu pranešimas buvo išsiųstas prieš nusprendžiant priimti priemones. Žr. Bendros gaminių saugos direktyvos II priedo 4 punktą; RAPEX gairių priedo III dalies 4 priedėlį.

[35] Žr. Bendros gaminių saugos direktyvos II priedo 3 punktą; RAPEX gairių priedo II dalies 3.2.1 punktą.

[36] Žr. RAPEX gairių priedo II dalies 3.4.1 ir 3.4.1.1 punktus.

[37] Žr. Bendros gaminių saugos direktyvos II priedo 3 punktą; RAPEX gairių priedo III dalies 1 priedėlį.

[38] Žr. RAPEX gairių priedo II dalies 5.1 punktą.

[39] Žr. RAPEX gairių priedo II dalies 3.4.2 punktą ir 5.1.2 punkto e papunktį.

[40] RAPEX gairių priedo II dalies 3.2.1 punkto a papunktis.

[41] Žr. RAPEX gairių priedo II dalies 3.2.2 punktą.

[42] Žr. RAPEX gairių priedo III dalies 1 priedėlį.

35. Pagal Bendros gaminių saugos direktyvą atsakomybė už pateiktą informaciją priklauso pranešančiajai valstybei narei [43]. Dėl šios priežasties pagal RAPEX gaires reikalaujama, kad „pranešančioji valstybė narė ir atsakinga nacionalinė institucija užtikrina, kad visi per RAPEX taikomąją programą teikiami duomenys būtų tikslūs, kad būtų išvengta bet kokios painiavos su ES rinkoje esančiais panašiais tos pačios kategorijos arba rūšies gaminiais“ [44].

36. Ketvirta, RAPEX pranešimo procedūroje Komisija veikia kaip „centras“ [45] arba valstybėms narėms skirtų „pranešimų platintoja“ [46]. Ji privalo „kaip galima greičiau“ patikrinti visus RAPEX pranešimus, siekdama užtikrinti, kad jie būtų teisingi ir išsamūs ir tik tuomet juos perduoti kitoms valstybėms narėms [47]. Dėl išsamumo pažymėtina, kad ypatingą dėmesį reikia skirti su gaminio identifikavimu susijusioms pranešimo dalims [48]. Komisija RAPEX svetainėje taip pat skelbia RAPEX pranešimų santraukas, kad informuotų visuomenę apie rimtą pavojų keliančius gaminius [49]. Tačiau RAPEX gairėse nustatyta, kad bet koks veiksmas, kurio ėmėsi Komisija, pavyzdžiui, RAPEX pranešimų tvirtinimas ir platinimas ir jų paskelbimas RAPEX svetainėje nereiškia kokios nors prielaidos dėl atsakomybės už perduotą informaciją, nes už ją ir toliau atsako pranešančioji valstybė narė [50].

37. Galiausiai kitos valstybės narės, gavusios RAPEX pranešimą, privalo užtikrinti, kad būtų imtasi tinkamų tolesnių veiksmų [51]. Valstybės narės privalo išnagrinėti RAPEX pranešime pateiktą informaciją ir imtis atitinkamų veiksmų, siekdamos nustatyti, ar jos teritorijoje buvo prekiaujama gaminiu, įvertinti, kokių prevencinių ar ribojamų priemonių reikėtų imtis, prireikus atlikti papildomą rizikos vertinimą ir patikrinimą, ir surinkti visą papildomą informaciją, kuri gali būti svarbi kitoms valstybėms narėms (pavyzdžiui, informaciją apie gaminio platinimo kanalus) [52]. Tuomet valstybės narės informuoja Komisiją apie savo išvadas ir veiksmus, kurių dėl tolesnių pranešimų imamasi atsižvelgiant į šią veiklą [53].

38. Būtent šiuo aspektu bus nagrinėjami šioje byloje pateikti klausimai.

### *B. Atsakomybė už RAPEX pranešimų informacijos tikslumą*

39. Pagal su RAPEX susijusią ES teisę pranešančioji valstybė narė atsako už RAPEX pranešime pateiktą informaciją ir užtikrina jos tikslumą (žr. šios išvados 33–36 punktus).

[43] Žr. Bendros gaminių saugos direktyvos II priedo 10 punktą.

[44] RAPEX gairių priedo II dalies 3.2.4 punktas.

[45] Šios išvados 14 išnašoje pateikta nuorodą į J. Falke, p. 220.

[46] Šios išvados 14 išnašoje pateikta nuoroda į G. Howells ir T. Wilhelmsson, p. 79.

[47] Bendros gaminių saugos II priedo 5 punktas; RAPEX gairių priedo II dalies 3.4.3 punktas. Komisija iš esmės privalo patvirtinti ir išplatinti visus RAPEX pranešimus per penkias dienas nuo gavimo (ir per tris dienas, jei dėl pranešimų reikia imtis skubių veiksmų). Žr. RAPEX gairių priedo III dalies 5 priedėlis.

[48] Žr. RAPEX gairių priedo II dalies 3.4.3.2 punktą.

[49] Žr. RAPEX gairių priedo II dalies 3.4.5.1 punktą. Galioja bendro informacijos atskleidimo išimtys ir pranešančiosios valstybės narės gali prašyti pranešimams taikyti konfidencialumo principą: žr. RAPEX gairių priedo II dalies 3.4.5.2–3.4.5.5 punktus.

[50] Žr. RAPEX gairių priedo II dalies 3.2.4 punktą.

[51] Žr. Bendros gaminių saugos II priedo 6 punktą; RAPEX gairių priedo II dalies 4.1 punktą.

[52] Žr. RAPEX gairių priedo II dalies 3.4.6.1–3.4.6.2 punktas.

[53] Žr. RAPEX gairių priedo II dalies 4.2 punktą. Tolesniems pranešimams taikoma procedūra, kuri yra panaši į pradiniams RAPEX pranešimams taikomą procedūrą. Pavyzdžiui, tolesnį pranešimą sukuria atitinkama nacionalinė institucija, nacionalinė RAPEX ryšių palaikymo institucija, patikrina ir patvirtina tolesnį pranešimą ir tuomet jį perduoda Komisijai, o Komisija patikrina visus tolesnius pranešimus, siekdama užtikrinti, kad jie būtų teisingi ir išsamūs, ir tik tuomet juos perduoda valstybėms narėms. Žr. RAPEX gairių priedo II dalies 4.2.4 ir 4.4 punktus.

40. Kartu Bendros gaminių saugos direktyvos II priedo 5 punkte Komisijai nustatyta tam tikra atsakomybė, t. y. „kaip galima greičiau“ patikrinti visus RAPEX pranešimus, siekiant užtikrinti, kad jie būtų teisingi ir išsamūs (žr. šios išvados 36 punktą). Tačiau, kaip nurodė Austrijos vyriausybė ir Komisija, akivaizdu, kad tai iš esmės yra formalus patikrinimas ir kad tai nepakeičia pirminės pranešančiosios valstybės narės pareigos užtikrinti RAPEX pranešimo išsamumo [54].

41. Pranešančioji valstybė narė išlieka atsakinga už praneštus duomenis tol, kol RAPEX pranešimas, susijęs su tam tikrais gaminiais, lieka sistemoje, ir privalo informuoti Komisiją apie bet kokius pokyčius, dėl kurių reikia pakeisti RAPEX pranešimą [55]. Be to, kadangi pranešančioji valstybė narė prisiima visą atsakomybę už per RAPEX perduotą informaciją, bet koks RAPEX pranešimo atšaukimas visam laikui arba laikinai gali būti atliekamas tik tos valstybės prašymu [56].

42. Iš viso to matyti, kad ES teisės aktų leidėjas pagrindinę atsakomybę už per RAPEX praneštos informacijos tikslumą, įskaitant atsakomybę už informacijos apie atitinkamą gaminį išsamumą, ketino nustatyti pranešančiajai valstybei narei. Todėl siūlau Teisingumo Teismui būtent taip atsakyti į antrąjį ir trečiąjį pateiktus prejudicinius klausimus.

### *C. Teisė papildyti RAPEX pranešimą pagal su RAPEX susijusią ES teisę*

43. Jeigu pranešančioji valstybė narė atsako už praneštos informacijos tikslumą, kyla klausimas, ar suinteresuoti ekonominės veiklos vykdytojai per RAPEX pranešimo procedūrą turi teisę prašyti kompetentingų valstybės narės institucijų papildyti RAPEX pranešimą.

44. Remiantis *Funke* pateiktais argumentais, tokia teisė gali būti kildinama iš su RAPEX susijusios ES teisės. Austrijos vyriausybė ir Komisija su tuo nesutinka.

45. Visuotinai žinoma, kad nėra jokių ES teisės nuostatų, susijusių su RAPEX, kuriose aiškiai būtų nustatyta tokia teisė.

46. Mano nuomone, tokia teisė dalyvauti RAPEX pranešimo procedūroje, kuri sudarytų sąlygas ekonominės veiklos vykdytojui prašyti papildyti RAPEX pranešimą, negali būti kildinama iš su RAPEX susijusios ES teisės, įskaitant nuostatas, kurias savo klausimuose mini prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

47. Pirma, iš su RAPEX susijusios ES teisės aiškiai matyti, kad, kaip nurodė Austrijos vyriausybė ir Komisija, RAPEX pranešimo procedūra sukurta taip, kad joje dalyvautų valstybių narių kompetentingos institucijos ir Komisija. Pagal Bendros gaminių saugos direktyvą (jos

[54] Atrodo, kad jurisprudencijoje šiai pozicijai kai kuriais atžvilgiais pritariama. Šiuo klausimu žr. 1989 m. liepos 4 d. Sprendimą *Francesconi ir kt. / Komisija* (326/86 ir 66/88, EU:C:1989:282, ypač 10–12 punktai ir 23 punktas) ir generalinio advokato O. Lenz išvadą, pateiktą susijusiose bylose *Francesconi and Others / Komisija* (326/86 ir 66/88, EU:C:1989:211, 7, 21, 22 ir 25 punktai). Tame sprendime Teisingumo Teismas atmetė ieškinį dėl žalos atlyginimo, grindžiamą tariamu Komisijos aplaidumu neatskleidžiant informacijos apie suklastotą vyną, nurodydamas, kad būtent valstybės narės, remdamos ankstyvaisiais ES teisės aktais, kuriais nustatoma RAPEX (žr. šio išvados 14 išnašą), gali nuspręsti imtis skubių veiksmų, kad būtų užkirstas kelias prekiauti gaminiu dėl rimto ir tiesioginio pavojaus, kurį tas gaminys kelia vartotojų sveikatai ar saugai, ir kad Komisija perduoda tokią informaciją. Taip pat buvo bylų, susijusių su Europos Sąjungai skirtais ieškiniais atlyginti žalą, susijusią su panašia ES skubaus įspėjimo apie nesaugų maistą ir pašarus sistema (RASFF), kuriose tomis aplinkybėmis patvirtinama valstybių narių, o ne Komisijos atsakomybė už pateiktos informacijos tikslumą. Šiuo klausimu žr. 2004 m. kovo 10 d. Sprendimą *Malagutti-Vezinhet / Komisija* (T-177/02, EU:T:2004:72, 43–67 punktai, ypač 51 ir 52 punktus) (kuriuo buvo atmestas pareiškėjo, dėl kurio gaminių buvo pateiktas klaidingas pranešimas, ieškinys), ir 2009 m. spalio 29 d. Sprendimą *Bowland Dairy Products / Komisija* (T-212/06, EU:T:2009:419, 34–46 punktai, ypač 40 ir 41 punktai) (kuriuo atmestas ieškinys, grindžiamas tariamu Komisijos atsisakymu išplatinti papildomą pranešimą).

[55] Žr. RAPEX gairių priedo II dalies 3.2.3 punktą.

[56] Žr. RAPEX gairių priedo II dalies 3.4.7.1.2 ir 3.4.7.2.2 punktai.

12 straipsnį) ir Rinkos priežiūros reglamentą (jo 22 straipsnį) valstybė narė įpareigojama nedelsiant informuoti Komisiją per RAPEX tais atvejais, kai ji priima arba nusprendžia priimti savanoriškas arba privalomas priemones, kuriomis užkertamas kelias prekybai rimtą pavojų keliančiais gaminiais, tokia prekyba apribojama arba nustatomos tokios prekybos sąlygos (žr. šios išvados 30 ir 33 punktus).

48. Visai įmanoma, kad su pavojų keliančiais gaminiais susijusią informaciją ekonominės veiklos vykdytojai gali pateikti naudodami RAPEX svetainėje prieinamą specialią priemonę (įmonių vartai, per kuriuos pranešama apie gaminių saugą). Tačiau ekonominės veiklos vykdytojų atlikti rizikos vertinimai neįpareigoja nacionalinių institucijų, kurios turi savarankiškai atlikti rizikos vertinimą, todėl gali prieiti prie skirtingų išvadų [57]. Šiuo klausimu RAPEX gairėse aiškiai nustatyta, kad ekonominės veiklos vykdytojai tiesiogiai nedalyvauja teikiant RAPEX pranešimus [58], net jei jie tam tikrais atžvilgiais gali dalyvauti netiesiogiai. Ekonominės veiklos vykdytojai privalo nedelsdami informuoti visų valstybių narių, kurių rinkose prekiaujama gaminiu, kompetentingas institucijas, jei nustato, kad toks gaminys kelia pavojų. Vis dėlto, RAPEX pranešimu, kuriame pateikiama tokia informacija ir dėl kurio visoms valstybėms narėms atsiranda pareiga imtis veiksmų, keičiasi valstybės narės ir Komisija.

49. Taigi man atrodo, kad su RAPEX susijusios ES teisės nuostatos, nesvarbu, jos nustatytos Bendros gaminių saugos direktyvoje, Rinkos priežiūros reglamente ar RAPEX gairėse (ar kitur [59]), nebuvo sukurtos siekiant, kad ekonominės veiklos vykdytojai būtų laikomi šalimis, turinčiomis tam tikras teises RAPEX pranešimų procedūroje.

50. Pastebėtina, kad, kaip pažymėta mokslinėje literatūroje, esama ES keitimosi informacija sistemų, pagal kurias reikšminguose teisės aktuose atitinkamiems asmenims aiškiai suteikiama teisė prašyti ištaisyti informaciją [60]. Vis dėlto man atrodo, kad šiuo metu RAPEX nėra viena iš tokių sistemų.

51. Taigi tam, kad atsakyčiau į pirmą prejudicinį klausimą, manau, kad ekonominės veiklos vykdytojo teisė prašyti kompetentingų valstybės narės institucijų papildyti RAPEX pranešimą negali būti kildinama iš su RAPEX susijusios ES teisės.

52. Atsižvelgdamas į tai, manau, kad ekonominės veiklos vykdytojai, kuriems neišsamus RAPEX pranešimas daro neigiamą poveikį, nėra paliekami be teisinės apsaugos pagal ES teisės sistemą. Jų teisė prašyti papildyti RAPEX pranešimą kyla iš Sutarties nuostatų, kuriomis valstybėms narėms draudžiama nustatyti neproporcingas kliūtis prekybai.

[57] Žr. RAPEX gairių priedo II dalies 3.3.1 punktą.

[58] Žr. RAPEX gairių priedo II dalies 3.3.1 punktą.

[59] Verta pažymėti, kad išvada nepasikeistų atsižvelgiant į pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, pakeičiančio Bendros gaminių saugos direktyvą, arba Rinkos priežiūros reglamento pakeitimų, padarytų Reglamentu 2019/1020: žr. šios išvados 18 ir 19 išvadas.

[60] Šiuo klausimu žr. M. Eliantonio *Information Exchange in European Administrative Law*: *A Threat to Effective Judicial Protection*?, *Maastricht Journal of European and Comparative Law*, 23 tomas, 2016 m., p. 531, ir *European Public Law* specialųjį leidinį, 20 tomas, 2014 m., p. 65. Juose, pavyzdžiui, minimas 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1897/2006 dėl antrosios kartos Šengeno informacinės sistemos (SIS II) sukūrimo, veikimo ir naudojimo (OL L 381, 2006, p. 4), 43 straipsnis, ir 2007 m. birželio 12 d. Tarybos sprendimo 2007/533/TVR dėl antrosios kartos Šengeno informacinės sistemos (SIS II) sukūrimo, veikimo ir naudojimo (OL L 205, 2007, p. 63) 59 straipsnis; abiejuose straipsniuose nustatyta: „[k]iekvienas asmuo dėl prieigos prie informacijos, jos ištaisymo, pašalinimo arba informacijos ar žalos atlyginimo gavimo dėl su juo susijusio perspėjimo gali kreiptis į pagal bet kurios valstybės narės teisę kompetentingą teismą arba instituciją.“ Taip pat žr. ES administracinės teisės mokslinių tyrimų tinklo („ReNEUAL“) pavyzdinių taisyklių dėl ES administracinės procedūros VI-19 straipsnį „Pareiga atnaujinti, ištaisyti arba ištrinti duomenis“, 2014 m., skelbiama adresu http://reneual.eu.

## *D. Teisė prašyti papildyti RAPEX pranešimą, remiantis Sutartimis*

### *1. Neišsamus RAPEX pranešimas kaip kliūtis prekybai*

53. Mano nuomone, neišsamus RAPEX pranešimas ekonominės veiklos vykdytojui, pavyzdžiui, *Funke*, gali būti kiekybiniam apribojimui lygiaverte priemone („lygiavertį poveikį turinčia priemone“), jei ja varžoma galimybė pateikti saugius gaminius, kuriais tas ekonominės veiklos vykdytojas prekiauja kitų valstybių narių rinkose.

54. Laisvas prekių judėjimas tarp valstybių narių yra pagrindinis SESV principas, įtvirtintas SESV 34 straipsnyje (ir 35 straipsnyje) numatytame draudime valstybių narių tarpusavio prekyboje taikyti kiekybinius importo (ir eksporto) apribojimus ir bet kokias lygiaverčio poveikio priemones [61].

55. Pagal suformuotą jurisprudenciją SESV 34 ir 35 straipsniai turi tiesioginį poveikį ta prasme, kad jais ekonominės veiklos vykdytojams suteikiamos teisme apginamos teisės valstybių narių atžvilgiu [62].

56. Taigi jeigu neišsamų RAPEX pranešimą galima apibūdinti kaip lygiavertį poveikį turinčią priemonę, ekonominės veiklos vykdytojas, pavyzdžiui, *Funke*, tiesiogiai iš Sutarčių įgytų teisme apginamą teisę prašyti, kad tokia priemonė nebūtų taikoma jo vykdomai prekybai. Neišsamus RAPEX pranešimas gali nustoti būti lygiavertį poveikį turinčia priemone, kai yra užpildomas. Todėl ekonominės veiklos vykdytojas teisę prašyti papildyti RAPEX pranešimą galėtų kildinti tiesiogiai iš Sutarčių.

57. Teismo posėdyje uždavus klausimą dėl šio aspekto, Austrijos vyriausybė ir Komisija laikėsi nuomonės, kad RAPEX pranešimas negali būti laikomas lygiaverčio poveikio priemone. *Funke* laikėsi priešingos nuomonės ir teigė, kad būtent RAPEX pranešimai tiesiogiai pakenkė jos, kaip ekonominės veiklos vykdytojos, teisei prekiauti savo gaminiais kitų valstybių narių rinkose. Šiuo klausimu *Funke* paaiškino, kad negali prekiauti gaminiais, kurie buvo nepagrįstai įtraukti į RAPEX pranešimus, ir kad, atsižvelgiant į paskelbimą RAPEX svetainėje, vartotojams daromas poveikis nepirkti šių gaminių.

58. Reikėtų priminti, kad nuo sprendimo byloje *Dassonville* [63] priėmimo pagal suformuotą jurisprudenciją lygiavertį poveikį turinčių priemonių draudimas apima bet kokią valstybės narės priemonę, kuri gali tiesiogiai ar netiesiogiai, faktiškai arba potencialiai trukdyti prekybai Sąjungos viduje.

[61] Žr., pavyzdžiui, 2014 m. liepos 1 d. Sprendimą *Ålands Vindkraft* (C-573/12, EU:C:2014:2037, 65 punktas) ir 2019 m. birželio 18 d. Sprendimą *Austrija / Vokietija* (C-591/17, EU:C:2019:504, 119 punktas).

[62] Dėl SESV 34 straipsnio žr. 1977 m. kovo 22 d. Sprendimą *Iannelli & Volpi* (74/76, EU:C:1977:51, 13 punktas) ir 1978 m. lapkričio 29 d. Sprendimą *Redmond* (83/78, EU:C:1978:214, 66 ir 67 punktai). Pastarajame sprendime taip pat patvirtinamas tiesioginis SESV 35 straipsnio poveikis. Šiuo klausimu taip pat žr. 2011 m. kovo 3 d. Sprendimą *Kakavetsos-Fragkopoulos* (C-161/09, EU:C:2011:110, 22 punktas).

[63] Žr. 1974 m. liepos 11 d. Sprendimą *Dassonville* (8/74, EU:C:1974:82, 5 punktas). Taip pat žr., pavyzdžiui, 2009 m. vasario 10 d. Sprendimą *Komisija / Italija* (C-110/05, EU:C:2009:66, 33 punktas) ir 2021 m. liepos 15 d. Sprendimą *DocMorris* (C-190/20, EU:C:2021:609, 34 punktas).

59. Vadinasi, lygiavertį poveikį turinčia priemone, kaip tai suprantama pagal SESV 34 straipsnį, turi būti laikomos ne tik valstybės narės priimtos priemonės, kurių dalykas arba poveikis yra susijęs su tuo, kad iš kitų valstybių narių gauti gaminiai vertinami ne taip palankiai, bet ir bet kuri kita priemonė, kuri trukdo gauti vienos valstybės narės kilmės gaminius kitos valstybės narės rinkoje [64].

60. Neišsamus RAPEX pranešimas gali trukdyti prekiauti saugiais gaminiais, kurie yra nepagrįstai įtraukti į tokį pranešimą. Būtent todėl atitinkamame ES teisės akte reikalaujama, kad pranešami duomenys būtų kuo tikslesni ir išsamesni (žr. šios išvados 33 ir 34 punktus). Ši nacionalinėms institucijoms nustatyta pareiga turi sudaryti sąlygas kitų valstybių narių nacionalinėms institucijoms, taip pat ekonominės veiklos vykdytojams ir vartotojams, identifikuoti gaminį, kuris, kaip manoma, kelia pavojų, ir atskirti jį nuo kitų panašių gaminių rinkoje, kad būtų išvengta kliūčių prekybai saugiais gaminiais.

61. Šioje situacijoje taikoma paprasčiausia galimybė, kad dėl Austrijos institucijų per RAPEX perduoto neišsamaus pranešimo ekonominės veiklos vykdytojas kitoje valstybėje narėje gali būti atgrasytas nuo gaminių importo arba prekybos jais, nes jie per klaidą buvo įtraukti į RAPEX pranešimus, mano nuomone, reiškia laisvo prekių judėjimo apribojimą ekonominės veiklos vykdytojo, pavyzdžiui, *Funke*, atžvilgiu [65].

62. Iš tiesų RAPEX pranešimas nėra priemonė, kuri paprastai nagrinėjama bylose, susijusiose su SESV 34 straipsniu. Teisingumo Teismas paprastai nagrinėja priemones, kurių ėmėsi importuojanti valstybė narė. Atsižvelgiant į šios bylos faktines aplinkybes, tai būtų priemonė, kurios, pavyzdžiui, imtųsi Vokietijos institucijos, ir pagal kurią, gavus RAPEX pranešimus, būtų draudžiama parduoti visus garso generatorius, kuriuos *Funke* importavo į Vokietijos rinką. Iš tiesų *Funke* nurodė, kad Vokietijos valdžios institucijos ėmėsi tam tikrų priemonių, tačiau nepaaiškino jokių detalių.

63. Mano nuomone, net jeigu Vokietijos institucijos nebūtų patvirtinusios jokios priemonės (kaip pirmiau pateiktame pavyzdyje), atitinkami ekonominės veiklos vykdytojai Vokietijoje (pavyzdžiui, prekiautojai, su kuriais *Funke* palaikė verslo ryšius) galėjo nuspręsti neimportuoti savo gaminių į Vokietiją paprasčiausiai dėl Austrijos institucijų paskelbtų RAPEX pranešimų. Panašiai, atsižvelgiant į tai, kad RAPEX pranešimai yra viešai prieinami RAPEX svetainėje, įvairūs vartotojai gali nuspręsti nepirkti *Funke* importuotų gaminių, kuriais ji prekiauja įvairiose valstybėse narėse, o tai savo ruožtu galėtų prisidėti prie sumažėjusio importo.

64. Vis dėlto Austrijos vyriausybės ir Komisijos nuomone, paprasčiausia galimybė, kad importui galėtų būti daromas poveikis dėl neišsamaus RAPEX pranešimo, yra pernelyg nereikšminga, kad ją būtų galima laikyti lygiavertį poveikį turinčia priemone.

65. Šiuo klausimu norėčiau priminti suformuotą jurisprudenciją, pagal kurią paprasčiausia galimybė, kad dėl valstybės priemonės (arba veiksmo) bus parduota mažiau gaminių, yra pakankama ją laikyti lygiavertį poveikį turinčia priemone. Pavyzdžiui, klasikiniu tapusiame Sprendime *Komisija / Airija („pirk airišką prekę“ kampanija)* [66], Teisingumo Teismas nusprendė, kad Airijos vyriausybės remiama prekybos kampanija, kuria piliečiai buvo skatinami pirkti airiškas

[64] Žr., pavyzdžiui, 2009 m. vasario 10 d. Sprendimą *Komisija / Italija* (C-110/05, EU:C:2009:66, 37 punktas) ir 2019 m. birželio 18 d. Sprendimą *Austrija / Vokietija* (C-591/17, EU:C:2019:504, 121 punktas).

[65] Žr., pavyzdžiui, 2007 m. rugsėjo 20 d. Sprendimą *Komisija / Nyderlandai* (C-297/05, EU:C:2007:531, 53 punktas) ir 2012 m. liepos 12 d. Sprendimą *Fra.bo* (C-171/11, EU:C:2012:453, 22 punktas).

[66] Žr. 1982 m. lapkričio 24 d. Sprendimą (249/81, EU:C:1982:402, ypač 27–30 punktus).

prekes, trukdė laisvam prekių judėjimui, nes, darant įtaką tos valstybės narės prekiautojams ir vartotojams, kampanijos potencialus poveikis importui buvo panašus į tą, kuris daromas taikant privalomo pobūdžio priemones. Be to, Sprendime *AGM-COS.MET*[67] valstybei narei priskirti pareigūno pareiškimai, susiję su tuo, kad tam tikri gaminiai buvo pavojingi ir prieštaravo taikytiniems derinamųjų ES teisės aktų reikalavimams, buvo laikomi galinčiais trukdyti, bent jau netiesiogiai ir potencialiai, pateikti gaminius rinkai, taigi tapti kliūtimi prekybai, kaip tai suprantama pagal SESV 34 straipsnį.

66. Vadinasi, neišsamus RAPEX pranešimas gali būti laikomas lygiavertį poveikį turinčia priemone.

*2. Veiksminga teisminė apsauga nuo tariamų lygiaverčio poveikio priemonių*

67. Ne visos prekybos kliūtys yra draudžiamos. Jos yra leidžiamos, jeigu yra teisėtas tikslas, kuriuo kliūtis yra pateisinama, o priemonės nėra neproporcingos tokiam tikslui.

68. Nors vartotojų sveikatos ir saugos apsauga iš tiesų yra teisėtas tikslas, kuriuo pateisinami RAPEX pranešimai, tai nebūtinai yra pateisinama atsižvelgiant į neišsamius pranešimus. Kadangi tikslus RAPEX pranešimas užkerta kelią žalos vartotojų sveikatai ir saugai atsiradimui, netikslus RAPEX pranešimas gali trukdyti pateikti rinkai gaminius, kurie nekelia rimto pavojaus. Todėl, mano nuomone, neišsamus RAPEX pranešimas gali reikšti draudžiamą lygiavertį poveikį turinčią priemonę, jeigu ja nustatoma neproporcinga kliūtis prekiauti saugiais gaminiais, kurie į pranešimą buvo įtraukti klaidingai.

69. Atsižvelgiant į tokią galimybę, ekonominės veiklos vykdytojui turi būti suteikta teisė kreiptis į teismą, kuris turi kompetenciją patikrinti, ar neišsamus RAPEX pranešimas buvo pagrįstas.

70. Austrijos RAPEX ryšių palaikymo institucijos atstovas teismo posėdyje paaiškino, kad ant nagrinėjamų gaminių nebuvo galima rasti gamybos metų, kurie, pasak *Funke*, nebuvo nurodyti RAPEX pranešimuose. Todėl jų šiuose pranešimuose nebuvo galima nurodyti. Be to, Austrijos RAPEX ryšių palaikymo institucija teigė, kad tokia informacija nėra svarbi vertinant nagrinėjamų garso generatorių keliamo pavojaus lygį. Jos nuomone, gaminio defektas (nagrinėjamoje byloje – per trumpas saugiklis) yra nepakankamų kontrolės priemonių gamybos šalyje rodiklis, todėl tokie gaminiai paprastai tampa pavojingi, nepaisant jų gamybos metų.

71. Taip tikrai gali būti. Tačiau tokius klausimus turi vertinti ir spręsti atitinkamos valstybių narių institucijos, įskaitant būtinai teismą, turintį kompetenciją atlikti nacionalinių administracinių institucijų sprendimų teisminę peržiūrą. Negalima preziumuoti, kaip teigia Komisija, kad valstybės narės visada perduoda tik tikslią ir išsamią informaciją ir kad pagal RAPEX sukurtoje sistemoje tai garantuojama.

72. Teisė kreiptis į teismą, turintį pakankamą kompetenciją priimti sprendimą dėl tariamų ekonominės veiklos vykdytojo teisių, pagrįstų ES teise, pažeidimų yra iš veiksmingos teisminės apsaugos kildinamas reikalavimas, kuris dabar nustatytas Europos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 47 straipsnyje. Tai yra teisinės valstybės principo, kaip jis suprantamas pagal ES teisės sistemą, pagrindas.

[67] Žr. 2007 m. balandžio 17 d. Sprendimą (C-470/03, EU:C:2007:213, ypač 56–60 ir 65 punktus).

73. Vis dėlto Komisija teigia, kad ieškinys, kuriuo ekonominės veiklos vykdytojui leidžiama prašyti papildyti neišsamų RAPEX pranešimą, nebūtinas tam, kad būtų įvykdytas veiksmingos teisminės apsaugos reikalavimas. Komisijos nuomone, pakanka, kad nuo neteisingo RAPEX pranešimo nukentėjęs veiklos vykdytojas galėtų pareikšti pranešančiajai valstybei narei ieškinį dėl nuostolių atlyginimo.

74. Nesutinku su tokia nuomone. Man neatrodo, kad šioje situacijoje ieškinys dėl nuostolių atlyginimo yra veiksminga teisių gynimo priemonė, kaip tai suprantama pagal Chartijos 47 straipsnį [68].

75. Pirma, tikėtina, kad teismo sprendimas, kaip nurodė *Funke*, būtų priimtas po kelerių metų. Dar svarbiau tai, kad sprendimas dėl nuostolių atlyginimo neturėtų jokio tiesioginio ir konkretaus poveikio nagrinėjamam klaidingam RAPEX pranešimui. Kitaip tariant, juo nebūtų panaikinta nepagrįsta kliūtis prekybai. Per tą laiką ekonominės veiklos vykdytojas gali nustoti vykdyti savo veiklą. Be to, kadangi toks ieškinys dėl nuostolių atlyginimo būtų pagrįstas tariamu valstybės narės padarytu ES teisės pažeidimu (valstybės atsakomybės principas), tam reikėtų įvykdyti griežtas sąlygas (būtent, pakankamai rimtas ES teisės normos, kuria asmeniui suteikiamos teisės, pažeidimas ir tiesioginis priežastinis ryšys su patirtais nuostoliais [69]), o klausimas dėl suteiktų teisių galiausiai vėl būtų nagrinėjamas nuo pradžių.

76. Atsižvelgiant į tai, kad teisė kreiptis į teismą dėl valstybės narės nustatytos priemonės, kuri tariamai yra nepagrįsta kliūtis prekybai, suteikiama pagal ES teisę, ieškinys dėl nuostolių atlyginimo šiuo aspektu negali būti laikomas veiksmingu pakaitalu.

77. Galiausiai, priešingai nei teigia Austrijos vyriausybė, ekonominės veiklos vykdytojo teisė prašyti papildyti RAPEX pranešimą, mano nuomone, neprieštarauja RAPEX siekiamam tikslui sudaryti sąlygas valstybėms narėms ir Komisijai skubiai keistis informacija apie pavojingus ne maisto produktus.

78. Mano siūlomas sprendimas nesuteikia galimybės ekonominės veiklos vykdytojui dalyvauti RAPEX pranešimo procedūroje kaip šaliai ar užkirsti kelią pranešimui prašant jį papildyti. Juo paprasčiausiai pripažįstama teisė, kurią, remiantis Sutartimis, turi visi ekonominės veiklos vykdytojai tam, kad valstybės narės nenustatytų nepagrįstų apribojimų jų prekybinei veiklai. Ta pareiga sukonkretinama su RAPEX susijusiuose teisės aktuose nustatant reikalavimą, kad per sistemą siunčiama informacija būtų kuo tikslesnė ir išsamesnė. Išnagrinėjusios ekonominės veiklos vykdytojo skundą dėl nusiųstos informacijos neišsamumo, kompetentingos institucijos gali priimti sprendimą papildyti pranešimą arba atsisakyti tai padaryti, ir tokį sprendimą reikia racionaliai paaiškinti. Sprendimas papildyti pranešimą išlieka valstybės narės institucijų prerogatyva.

[68] Šiuo klausimu žr. generalinės advokatės J. Kokott išvadą, pateiktą sujungtose bylose *État luxembourgeois (teisė pareikšti ieškinį dėl prašymo pateikti informaciją mokesčių srityje)* (C-245/19 ir C-246/19, EU:C:2020:516, 102 punktas); ji manė, kad netiesioginė teisių gynimo priemonė vėlesnėje byloje dėl valstybės atsakomybės nėra veiksminga teisių gynimo priemonė, kaip tai suprantama pagal Chartijos 47 straipsnį, atsižvelgiant į tai, kad tokia teisinė teisių gynimo priemonė, kuriai taip pat taikomos papildomos sąlygos, negali užkirsti kelio atitinkamų pareiškėjų teisių pažeidimui, tačiau gali daugiausiai suteikti kompensaciją už bet kokius patirtus nuostolius, ir kad papildomos teisių gynimo priemonės pačios savaime nėra veiksminga teisių gynimo priemonė. Iš tiesų savo sprendime Teisingumo Teismas konstatavo, kad toje konkrečioje byloje galimybė asmeniui pareikšti ieškinį prašant nustatyti, kad buvo pažeistos to asmens pagal ES teisę garantuojamos teisės ir gauti kompensaciją už patirtą žalą, atitiko veiksmingos teisminės apsaugos reikalavimą. Žr. 2020 m. spalio 6 d. Sprendimą *État luxembourgeois (teisė pareikšti ieškinį dėl prašymo pateikti informaciją mokesčių srityje)* (C-245/19 ir C-246/19, EU:C:2020:795, 101 punktas). Tačiau laikausi nuomonės, kad šioje byloje tokia teisių gynimo priemonė nėra veiksminga.

[69] Žr., pavyzdžiui, 1996 m. kovo 5 d. Sprendimą *Brasserie du pêcheur ir Factortame* (C-46/93 ir C-48/93, EU:C:1996:79, 51 punktas) ir 2022 m. birželio 28 d. Sprendimą *Komisija / Ispanija (įstatymų leidėjo padarytas ES teisės pažeidimas)* (C-278/20, EU:C:2022:503, 31 punktas).

79. Prašymas, kad institucijos atsižvelgtų į ekonominės veiklos vykdytojo prašymą papildyti pranešimą ir į jį reaguotų, negali būti vertinamas kaip nesuderinamas su numatytąja RAPEX paskirtimi. Priešingai, man atrodo, kad pripažinus ekonominės veiklos vykdytojų (*post festum*) teisę prašyti papildyti RAPEX pranešimą, gali padidėti tos sistemos veiksmingumas. Tai padėtų užtikrinti tinkamų gaminių identifikavimą ir galimybę juos atsekti visose valstybėse narėse, kurios paskui galėtų imtis atitinkamų veiksmų.

80. Taigi, remdamasis pirmiau išdėstytais argumentais, manau, kad ekonominės veiklos vykdytojo teisė prašyti papildyti RAPEX pranešimą gali būti kildinama iš Sutarties nuostatų, pagal kurias valstybėms narėms draudžiama nustatyti nepagrįstas kliūtis prekybai. Ekonominės veiklos vykdytojui, kurio prašymą papildyti pranešimą kompetentinga institucija atsisakė nagrinėti, turi būti suteikta teisė kreiptis į teismą ginčijant tokį atsisakymą ir nurodant, kad neišsamus pranešimas yra nepagrįsta kliūtis prekybai. Veiksmingiausias būdas tokiai kliūčiai pašalinti – papildyti pranešimą.

## *E. Pasekmės*

81. Belieka išnagrinėti, kokios pasekmės prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, atsižvelgiant į šios bylos aplinkybes, atsiranda pripažinus ekonominės veiklos vykdytojo teisę prašyti papildyti RAPEX pranešimą, remiantis ES teise.

82. Kaip ne kartą konstatavo Teisingumo Teismas, principas, kad nacionalinė teisė turi būti aiškinama laikantis ES teisės, reikalauja, jog nacionaliniai teismai atliktų visus veiksmus pagal savo kompetenciją, atsižvelgdami į visą vidaus teisę ir taikydami vidaus teisėje pripažintus aiškinimo metodus, siekdami užtikrinti, kad ES teisė būtų visapusiškai veiksminga, ir gauti su ES teise siekiamu tikslu suderinamą rezultatą[70].

83. Šiuo klausimu Austrijos vyriausybė nurodė, kad pagal Austrijos administracinę procesinę teisę tuo atveju, kai asmuo pagal tiesiogiai taikomą ES teisės nuostatą turi teisę prašyti administracinės institucijos imtis nurodytų veiksmų, atitinkama institucija privalo šiuo aspektu priimti sprendimą, jei ji šio prašymo netenkina. Atrodytų, kad, remiantis Sutartimis, pripažinus ekonominės veiklos vykdytojo teisę prašyti papildyti RAPEX pranešimą, pasikeistų galimas teisių gynimo priemonių vertinimas pagal Austrijos administracinę procesinę teisę. Todėl kompetentingų institucijų atsisakymas atsižvelgti į *Funke* prašymą galėtų būti laikomas administraciniu aktu, kurį savo ruožtu pagal Austrijos teisę būtų galima peržiūrėti teismine tvarka.

84. Man atrodo, kad šiomis aplinkybėmis aiškinimą galima suderinti su ES teise. Tačiau, atsižvelgiant į užduočių pasidalijimą tarp nacionalinių teismų ir prašymą priimti prejudicinį sprendimą nagrinėjančio Teisingumo Teismo, šį klausimą turi išspręsti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateiks teismas.

[70] Žr., pavyzdžiui, 2012 m. sausio 24 d. Sprendimą *Dominguez* (C-282/10, EU:C:2012:33, 27 punktas) ir 2016 m. liepos 13 d. Sprendimą *Pöpperl* (C-187/15, EU:C:2016:550, 43 punktas).

## V. Išvada

85. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui taip atsakyti į *Verwaltungsgerichtshof* (Vyriausiasis administracinis teismas) pateiktus prejudicinius klausimus:

2001 m. gruodžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/95/EB dėl bendros gaminių saugos, ypač jos 12 straipsnis ir II priedas, 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 765/2008, nustatantis su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus ir panaikinantis Reglamentą (EEB) Nr. 339/93, ypač jo 20 ir 22 straipsniai, ir 2018 m. lapkričio 8 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2019/417, kuriuo nustatomos Europos Sąjungos skubaus keitimosi informacija sistemos RAPEX, sukurtos pagal Direktyvos 2001/95/EB dėl bendros gaminių saugos 12 straipsnį, ir jos pranešimų sistemos valdymo gairės

turi būti aiškinami taip,

kad pagrindinė atsakomybė už RAPEX pranešimo procedūros metu perduotos informacijos tikslumą tenka pranešančiajai valstybei narei, tačiau ekonominės veiklos vykdytojo teisė prašyti papildyti RAPEX pranešimą nekyla tiesiogiai iš šių nuostatų.

Vis dėlto tokia teisė gali būti kildinama iš draudimo taikyti priemones, kurių poveikis yra lygiavertis SESV 34 straipsnyje nustatytam kiekybiniam apribojimui.

Valstybės narės yra įpareigotos suteikti teisminę apsaugą visiems ekonominės veiklos vykdytojams, kurie teigia, kad neišsamus RAPEX pranešimas jiems tampa nepagrįsta kliūtimi prekybai.